

Laajakatseisuus ja uusiutuminen

Ristikoista käytävässä keskustelussa käytettään silloin tällöin joidenkin ongelmalliseksi kokemaa "liian vanhojen" sanojen esiintymistä ratkaisusanoina. Joskus olen kuullut jopa sanottavan: "Lopetin koko ristikoiden ratkomisen, kun siellä esiintyvät aina ne samat käytöstä poistuneet sanat." Pysähdytään hetkeksi tähän aiheeseen.

Minä kiinnostuin pikkupoikana ristikoista, koska ne tarjosivat minulle mahdollisuuden leikkiä sanoilla ja arvoituksilla. Tarjonta oli vähäistä, kaikki kelpasi. Aluksi en ymmärtänyt läheskään kaikkien vihje/ratkaisusana-parien merkitystä, mutta opettelin sinnikkäästi ja myös opin.

Perustarve ei ole muuttunut mihinkään. Se on edelleen sanoilla ja arvoituksilla leikkiminen. Nykyään ristikot tarjoavat siihen monipuolisen mahdollisuuden. Miksi siis yllä kuvatun laista urputusta?

Ratkojissa se esiintyy selvästi oman iän siivittämänä. Nuoret ratkojat valittavat, kun ristikoista löytyy vanhanaikaista sanastoa sekä menneiden polvien näyttelijöitä ja muita julkikkia. Vanhemmat ratkojat valittavat aivan samasta asiasta, nyt vain kyseessä ovat liian tuoreet termit ja julkikset.

Mitä tehdä, jotta tilanne ei eskaloitu enempää?

Ratkojille ehdotan laajakatseisuutta. Vanhemmat sanatkin ovat suomen kieltä, en-

tisaikojen julkikkiset kaikesta huolimatta julkiksia. Jos en tiedä, kuka ihmeessä on ollut Tauno Palo, voin hetkessä selvittää asian googlettamalla. Sama koskee uudempia sanoja. "Miten niin Ares on muusikko, sodan jumalahan se on aina tähän saakka ollut!" Tähänkin on helppo etsiä tuoretta informaatiota.

Laatijoille ehdotan entistä määrätietoisempaa uusiutumista. On hyvä tutustua uudissanoihin, hakea infoa tuoreista julkisuuden henkilöistä, pitää itseään riittävästi ajan tasalla. Atteja tulee jatkuvasti lisää, aina ei tarvitse vihjeittää perinteisesti BLOM. Uudissanoihin on hyvä paneutua aktiivisesti, sieltä löytyy joskus aivan viehättäviä ja myös kirjainjakautumaltaan oikein hyviä sanoja.

Lisäksi laatijalla on päällä (toivottavasti) aktiivinen ponnistelu pahimpien ristikkofakkisanojen välttämiseksi. Sillä alueella on minusta tapahtunutkin hyvää kehitystä.

Nyky aikaan liittyy vielä yksi ominaisuus, jota ei ollut ollenkaan silloin, kun minä poikasena otin ensiaskeleitani ristikoiden kiehtovalla saralla. Yhteydenpito ihmisten välillä on teknisesti hyvin helppoa ja reaaliaikaista. Jos vain haluamme tätä ominaisuutta hyödyntää.

Siis. Ratkojat: kertokaa laatijoille enemmän siitä, mihin suuntaan haluatte ristikoiden kehittyvän. Laatijat: kuunnelkaa herkällä korvalla ratkojien palautteita ja ajatuksia ja entratkaa omia tuotoksianne haluttuun suuntaan. Pidetään yhdessä ristikot elinvoimaisina.

Antti Skyttä

antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi